

Παιδιατρικός καταρράκτης

Γενική περιγραφή:

Στους ενήλικες, ο καταρράκτης, δηλαδή μια θόλωση του κρυσταλλοειδούς φακού του οφθαλμού, εμφανίζεται συνήθως στη μεγάλη ηλικία και η αποκατάσταση της όρασης επέρχεται πλήρως μετά την χειρουργική επέμβαση, εφόσον δεν υπάρξουν επιπλοκές ή άλλα νοσήματα. Στα παιδιά, η εμφάνιση καταρράκτη είναι πιο σύνθετη. Οι οφθαλμοί και ο εγκέφαλος εξακολουθούν να αναπτύσσονται μέχρι την ηλικία των 10 ετών περίπου και η παρουσία καταρράκτη κατά την περίοδο αυτή μπορεί να έχει σοβαρές, μόνιμες επιπτώσεις στην όραση του ατόμου.

Αίτια:

Η εμφάνιση του καταρράκτη στα παιδιά μπορεί να είναι συγγενής, δηλαδή από τη γέννηση, ή να προκύψει αργότερα, δηλαδή κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής. Η θόλωση μπορεί να εντοπιστεί σε διάφορα σημεία του φακού, είτε ως μικρές κουκίδες είτε με τη μορφή μεγαλύτερων «συννεφιασμένων περιοχών».

Τα αίτια του παιδιατρικού καταρράκτη ποικίλλουν. Μεταξύ αυτών είναι μεταβολικές διαταραχές, όπως ο διαβήτης. Άλλο αίτιο είναι οι συγγενείς λοιμώξεις, όπως τοξόπλασμα, σύφιλη, ιός ανεμευλογιάς, παρβοϊός B19, ιός coxsackie, ερυθρά, κυτταρομεγαλοϊός (CMV) και ιός απλού έρπητα I και II (TORCH). Τραύματα ή ιατρογενή αίτια, όπως φάρμακα και έκθεση σε ακτινοβολία, μπορούν επίσης να αποτελούν αίτιο παιδιατρικού καταρράκτη. Στις περισσότερες περιπτώσεις αμφοτερόπλευρου καταρράκτη, μπορεί να εντοπιστεί μια αιτιολογική γενετική μετάλλαξη. Ο συγγενής καταρράκτης μπορεί να κληρονομηθεί με τον αυτοσωματικό υπολειπόμενο ή φιλوسύνδετο ή, συχνότερα, με τον αυτοσωμικό επικρατή τρόπο (44% των περιπτώσεων).

Κλινική εικόνα:

Η λευκοκορία, ο στραβισμός και ο νυσταγμός είναι κοινά σημεία που εντοπίζονται πρώτα. Ο κρυσταλλοειδής φακός του οφθαλμού, που βρίσκεται στο πρόσθιο τμήμα του, χάνει τη διαύγειά του. Έτσι η αντανάκλαση του αμφιβληστροειδούς δεν εμφανίζεται πλέον. Η έγκαιρη διάγνωση του καταρράκτη είναι πολύ σημαντική, για να αποφευχθεί η αμβλυωπία, αυτό που αναφέρεται ως «τεμπέλικο μάτι». Ο εγκέφαλος των παιδιών αναπτύσσεται ακόμα και ένα εμπόδιο στα οπτικά ερεθίσματα που λαμβάνει ο εγκέφαλος από τον οφθαλμό μπορεί να εμποδίσει την σωστή ανάπτυξη όρασης, με τρόπο μη αναστρέψιμο.

Πηγές:

<https://www.aao.org/eye-health/diseases/what-are-pediatric-cataracts>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5742962/>

<https://aapos.org/glossary/cataract>

Messina-Baas O, Cuevas-Covarrubias SA. Inherited Congenital Cataract: A Guide to Suspect the Genetic Etiology in the Cataract Genesis. Mol Syndromol. 2017 Mar;8(2):58-78. doi: 10.1159/000455752. Epub 2017 Feb 7. PMID: 28611546; PMCID: PMC5465711.